

Cišto 24.
12. junija.

Lětník 31.
1921

Pomaj Bóh!

Syli spěval,
Pilne dželač,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Čerstwosé da.

Njech ty spěvaš,
Swěrnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Njech či khmana
Ziwnosé je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će. F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa žo kóždu žobotu w Smolerjez knihiczschečeřni w Budyschinje a ploczi schtwtlētuje 1,50 hr. s portom.

3. njedžela po ſvj. Tojiz.

Lit. 15, 1—10.

Kajki je napohlad nasheho Sbóžnika byl, njewěmy, wobrasa wo nim s čaža jeho scimsteho žwjenja nimam. Hdyž ſu najzławniſchi molcrjo wschtich czažow ſph'ači, jeho wobliczo a postawu wobrasowac, je to wschať wscheje czeſcze hōdne, ſu tež wopravdze luboſne a kražne wobrasy ſhotowali: ale te tola jenož woſnamjenja, kajki ſu ſebi ſenjeſový wobras pschedſtajeli, niz kajki je byl. A tola mamy s prastarych kſhesčjanſkich czažow wobras, kotryž nam niz wobtežo nasheho Sbóžnika, ale jeho ſtukowanje pschedſtaja. W ſkalobach, na koſtym město Rom leži, ſu daloko podſemſke khódbu. W nich

kſhesčzenjo w czažach pschedſčenjow wukhowanje phtachu, tam tež ſwojich ſemrjethch khowachu. Na ſeženach tuthch khódbow druhdy ſnamjo paſtýrja naděidž ſch. ſiž namakani wowežiežku na ramjenjomaj njeſe. To bě krótké wusnacze kſhesčanow s ſwojemu ſenjeſi, džatky wuras teho, ſtož bě na jich duſhi cžnil, ſtawiſna jich zboleho žiwjenja. Wón bě jich, kajki ſhubjenych phtal, namakał, domoj donježl. Njeje to tež moje naſkonjenje?

Z ubjent — kajka to ſrudoba, phtan — kajki to troscht, namakan — kajke to wjehele!

Šhubjeny je kóždy, kotryž Sbóžnika nimia. Wón je wozhruha, kž je ſo wot paſtýrja a ſadla wotdželila, a nětko ſebi dale pomihac njevě; wona pſchezo daše do puſcžin bludži, mjes czeruijemi wihajo wostanje a ſkonečnje ſawuſli abo wot džinich ſtrejeratow ſo roſtorha. Wón je kaž kroſch, kotryž je ſi moſchuje wupadny, pſchezo hlubje do procha a blota wjaſnyl

a ſam ſi njeho wuńč njemóže. Na wſchelakore waschnje móže ſo ežlowjet ſhubicž Wowa ſo pſches ſtwoju wini ſabludžiła kroſch je ſo pſches winu druhich ſhubil. Tak je tež ſi ežlowjetom. Někotryžkuliž w džecžazhých ſtach pod dobrým kſhesčzanſkim wukhowanjom ſtejeſche, bu domach ſi dobrým poczinkam džeržany, w ſchuli we wſchém dobrým roſwucžowanym, wó po božnych modlitwach starsch ju noscheny, ſi modlitvoje, ſi Božemu ſlowu a domu wodženy. W tutej džecžazej pobožnoſci běſche wón ſbožowny. Ale po něčim druhí duch do jeho wutroby ſacžahný. Stajne napominanje a wabjenje ſi dobremu bě jemu wohidne, wón njechaſche pſchezo pod dohladowaniem a wobkedažbowanjom ſtjecž, a e chžysche ras ſtwoju ſtrobodu wuživac a ſtwoje pueže ſam wolicž. Duž ſo najprjódzy ſnutschownje a ſkonečnje ſnanu tež ſwonkownje wot ſwojich dotalnych wobžerjow wotdžel a pſchezo hlubje do hrécha, njewěry a haniby ſapadny, kaf ſhuboko, to Bóh w njebeſach wě, a někotražkuli ſrudna nanowa a maczeřna wutroba jo tež wě. Ale tež pſches ſawinowanje druhich móže ſo ežlowjet ſhubicž. Hdyž je džecžo drje kſhesčene a w ſchuři kſhesčanske roſwucžowanje a wukublanje namaka, ale w domje žadyn dobrý jandzel knježimo nima, ale ſli duchovo, ſwada, roſkora; ſallivanje; njeſperatonoscž, ſhwetna myſl, wužměſchowanje Božeho ſlowa, zvětoje, wěry: njeje 'am dom na tym wina' je iſo kroſch ſo ſhubi, Abo hdyž naivopak w domje wěra a kſhesčanske waschnje ſo haji, ale w ſchuli duch knježi, kotryž kſhesčanskú wěru a pobožne waschnje ſjawnje abo potajnje podmlěwa: njeje ſchula ſawinowała, ſo džecžo ſtropu wěru a ſwojeho Sbóžnika ſhubi? Abo hdyž w někajkej dželačni lohka, bjeſbóžna myſl knježi a cži, kotsiž mjes dželačerjemi ſlowo wjedu a jako wodžerjo

ďwojich towarzchow wustupuja, stajnje to, ſchtož je tam to naj-
šwjecžishe, wuſměſchuja a hanja, a mloženiz abo mloða ho'za
kotrajž tam dželataj, ſo po něcžim ſajědojcžitaj a wěru a po-
božnoćž ſhubitaj: njeiſu druſy ſ pschicžinu byli, ſo staj ſo
ſhubiloj? Šeſto duszchow njeje ſo na tajke waschnje ſhubilo!

Ale tež sfhdženki fabludženja a shubjenja žu wschelakore. Shubjena wowza sacžuwa, so je shubjena; wona móže, wopu-
ſchčena a w strasche ſawutlena, hischče ſtwojej wocži poſbě-
hnhež a ſa paſthrjom woſacž. Shubjentu kwoſch w kucže ležo
njevě, so je ſhubjentu, nima ani žadanja po pomožu a wumó-
ženju. Tač tež někotremužkuři w jeho ſdalenosczi wot Boha,
w jeho lohkomužlnosczi a njewěrje derje njeje, runjež ſznano
tač czini, jako njecħal ſ Bohom a ſ wěcznoſežu měžo wjazh
czinicž měcž. Ŝeho duſcha je džě ſa wěcznoſež ſtivorjena a
w njej je hluhote žadanje po živym Bosy. Tajki ſhubjentu
ſznano ſjawnje wěrjazhch a pobožnych wužměſchuje, ale pſchi
žebi tola īnhfli: Ach, so býh měſchtu wot jich měra a poſkoja
měl! Někotryžkuſli njewěrjazh w ſwědominju žahadlo nošy,
kotrež jeho ſuža; won drje wudawa, so je wježely a ſbcžowny,
ale jeho wutroba wo tým njesacžuwa; won ſebi a druhim po-
wieda, ſo hroſy pſched Bohom, wěcznoſežu; ſmijerežu; ſudom
nima, ale potajneje bojoſeže toča njemóže wotbhcž; won czini,
jako bý pſcheſwědcžentu ſaprěwař Boha wjerſchneho býl, a tola
njemóže dozpicž, ſo bý potajneho wobſforžerja we wutrobie
zyle potkocži. Druſy pak ſamo to dokonjeja, a jím to njeje
njespodobne; woni hanja a leſtruja a ſu pſchi tým zyle měrni;
jich ſwědominje jich njeſuža, hroſa pſch d wěcznoſežu jím žaneje
czežtoři njecžini; lěto wot lěta ſo próch ſemje a njerjad hrěcha
pſchezo toſcho na jich dučhu lěha, doniž njeje wotemrjeſla,
morwa. O ſajfa je to ſrudoba!

Njeje tu žaneje pomožy? Bohu budź dżak. Hdžež hrěch
ko je mózny sežiniš, tam je hnada hisčeže mózniſcha. Tón
bjerje hrěchnikow horje a jě ſ ními, tak farisejszy a příma-
wuczeni Žesuſej wumjctuſa. My ſo 'eho wjeſelimy. Šak
móžetaj ſwjath a hrěchnik hromadže pschińc? Ženoz pschis
luboscž, kotaž je najſylniſcho mjes wschitkimi mozami we
njebjeſzach a na ſemi. Luboscž Žesuſa do nascheho czeſla,
naſcheje muſy, naſcheje ſmijercze honjesche, a po ihm, ſo bu
naſch bratr a je ſebi naſ we ſrwaſnym prózowanju dobyl,
njecha nikoho ſhubjencho widzecž My njecham ſ kóždym wob-
khadzecž, dokelž nam tón a tamón naſcheho wobkhada hódný
doſež njeje. Žesuſ tak nječim. Wón nikoho ſwojego runjecza
njenamaſka, duž nječiſtch, ſhubjenych, hrěchnikow pyta; a to
ſ njevuſtaſazej prózu a luboscžu, dokelž bu 'emu lubi a
droſy a jeho ſmiňje potrjebaja. Ta žonſta khěžu ſa jenym
kroſhom pschephta. Schtož je ſhubila, je wschaſt jenož kroſh,
niz ſlotak; ale wona ma jenož džeſkač kroſhow, ſhubjeny je
djeſkač džel jeje ſamoženja, duž jeho njemóže parowacž. Tež
paſthr ma hiſcheže džewjecžadžewjecžecž wozow na
paſtwje; ale runje tu emu ſhubjenu wón ſe ſwojej zvlej ſtaro-
blivoscžu a luboscžu wobjima, wona by heval dyrbjala kónz
wsacž. A ſak wón pyta? Tu jenož někotre pschiflady. Th
by ſe ſwojej žonu we wschědnici ſwadže a roſforje, ſo na nju
hněwasch, by wobužny a žaneho ſłowecžka ſ njei njerěcž ſch;
hlaj, tam twoje džeſko w kucžku ſedžo te hronežko wuknje: Na
tym budže kóždhy pósnač, ſo wó moji pósli ſe, hdž ſuboscž
mjes ſobu macže. Sſlyſhiſh, ſo Žesuſ cže p'ha? Th we
korčmije ſedžiſh, pijesch a hrajesch a by wjeſeleje myſle; hlaj,
tam ſashež ſ rowej nimo njeſu; ſtan, Žesuſ cže pyta! Th
džeržiſh maſlo do Božeho ſłowa, myſliſh jenož na pjenjesh,
ſak mohl ſo wobohacžiež; hlaj, tu póslnik ſ tebi ſastupi a czi
rjane předarſte abo modleſſte knihy poſtečza: njevotpoſkaſi

jeho, Jezusze pyta! Wóit ma wſchaf tybazarze brédki, ſe kro-
blej a bojasnej cžtowieszej mu'robje ſo bližicž a pſches podest-
dženja w živjenju a woſebje pſches ſtwoje ſkłowo ſaspanzom
ſbudzicž. Njeiſh ſam ſhort, ſak je ſtwoj porst tež na twoju
duſchu położil? To je naſch troſcht, Jezusze, tón najſtwěrniſchi
paſthr, wſchitſich, tiž ſu ſhubjeni a ſabludženi, pyta.

•
A Bohu budź džak, wón tež tak učkotreho namaka. Kajke je to wježele! Smiły druhdy ſkłyscheli a čitali, so je byn, kiž bě jaſo wojaſ ſobu do wójny czahuył, bo tam ſhubiſ. Wón bu ſkano jath, do dailoſeje zuſobu wotwiedzeny; wón bě powjescá wo ſebi ſpýtaſ domoj ſlacž, ale žana jeho domiſazych njeje dozpiſa. Tym běſche wón ſkónečnje ſhubjeny, morwó. Hdych tón ně'ko njenadžizy ſtrowy do domu ſastupi, kajke je to wježele! Nan a maczec jeho ſ radoſcžu, bylſy džakneho ſboža plakajo, wobjimataj; pſchiawuſni, pſcheczeſju, ſamo zuſy bo wježela. Hdych je duscha, fotraž bě ſhubjena, ſaſo namakana; njenyrbjało dha tež wježele bhež? Majwjetſche a najhluſſche ma tón Anjes. Wón je ju ſ bołoſcžu pytaſ, wona je wot njeho dobyta. Žemu je radoſcž, hdych ſebi ně'ko wot njeho ſubla wěczneho žiwojenja wudželicž dawa. A ſ nim ſobu wyſtaju jandželjo, tucži potajni ſwědkojo naſcheho wumozjenja. Woni wuſſachu, jako bu ſwět ſtivorjeny a jako ho naſch ſbóžnik narodzi, woni pſchyzo hiſchcze wuſſaju, hdych je duscha ſe ſmijereže k žiwojenju pſchischiła. A tež na ſemi bu tajzy, kiž ko wježela, hdych ſchtó c̄rjodu hręſchit'kow wopuschcziwſki ſapocžina ſ tymi fhodžicž, kotryhdych je něhdych ſazpiwaſ, so byla mych bo pſchiſporja, kiž chzedža Bohu ſkužicž.

Šubjent tež ty něhdy běsche, pýtaš je tón řenjes tež tebje,
ty ſo daš namáčacž. Je ſo to ſtašo, duž budž to tvój džaš,
ſo kam tež do ſlužbę ſmíšnočje ſaſtu piſch a ſhubjentch pýtacž
pomhaſch: Sbóžni ſu cži ſmišni, pſchetož woni budža ſmil-
nočč doſtacž. Hamjen. M. w Hr.

M. w Hr:

W nařečú.

Bě lětka sažne, naſche naſečzo; fotrež nam nětko měji a ſapocžatf juntja horze dny wobradži. Cahe bě tež žive wſcho injeſ roſtlinami a ſvěrjatami. W ſahrođe ſedžo wohladach woſku woſkoſo mje ſělacz; doſho njetrajsche, pſchiliecža druhá a ſa njej tſecža. Běchut rjane žolte a wjctsche hacž je po džischo tyc ſěcžu wuſhlaſaſch. Ejes džitva to; běchut to lute matki. Ženož matka ſymu pſchěraje; a ſózda matka ſaloži nowe hněſdo tutých faſakow, fotrhž ſratwjaſy plód nam ſnicžeja. Kunje tak paſ jich wjele naſchých pólnych pežolkow pſches woſký ſunjerč namaka a tak ſchfoduje pežolař niz jeno, ně wje'e bóle ratař a ſahrodník; pežolka nje može wjazh ſeženje ſadových chtomow a jahoodových kříſow a répiſna a wſchěch móžných druhich roſtlinow woblecžiež a je moſlodžiež. Duž ſo ſhrabach a po padžech lež dwě woſký, ta tſecža czeſtník. Dwě hněſdže woſkom běſchtej ſnicženej a wjele dobrého waſhovane.

Hdy bý být to tež hervat se všchém s tím tak cžinicz hodžalo, žeby pomýslil. Wono bý hodží, njech tež niz pschezo hlaj; jena kniha, satv jedzaza psches njepracíwe poviedanečka, psches poviedanečka wo rubježníkach a paduchach, wona bý runa tajst i wojsk w nařežu, tajkej masz, katraž wjele jejstov wupołożi a s kóždeho wuléh wojsa. Duž spopaduj všechně tajke knihy, so njemohli džecži je čítacž, jich vnitroba bý být cíti sežintla do možazeho hněšda. — A niz jeno zhlá kniha, ně hížo kóžde njedobre poviedanečko kame je tajka matka. Kestko njecžistkach, ja czelo a dusku mordarskich myžlicžkow móže tolá jenicežke njepracíwe povědanečko budžicž w džecžazej wutrobje! Nascha mchodžma, našk bud je w tym, schtož pracežimoscž je,

nakaženy, ſkaženy, bóle hacž ſebi myſlisch. A njeſtróž ſo, ſchule džeczi tež hižom. Njevěmy, ſchto je, hacž starschi to njevidža abo widžicž nochzedža. To přenje by jara ſrudne bylo, to druhe pak njemělo žanehp ſamovjenja! Wocži a wuschi wocžinjecž! to tu rěka, a runje tak hubu ſamkač, ſo žane nje-pſchihodne ſlowo njeſwucžeknje! — Haj, jenožiwe ſlowo móže býžo tajka matka býč, kotaž porodži we wutrobi džescža teho ſeſho wjeſe, woſebje ſažo njeſpocžiwe ſlowo, runje tak pak kózde ſlowo hýd a ſwadý, kózde ſlowo ſelenja, kózde ſlowo, kotaž huboſez njeſnaje. Džescža wutroba je k temu kaž vola w nařeču, poſna ſlowo možow; ſornjatko, kž do njeje padnje, pſchinjeſe wjelckrójne plody! — Odž h'adaj, ſo kózda tajka matka, kotaž popadnycž ſnicžicž móžesch, tež ſnicžicž; tak někotaž kuli druhu tu tola hičeze lěta, kotařež ſo njeđohla-dach a kotaž popadnycž njeſandžež; njeſju to jenož knihi a ſlowa a'e tež wſcho móžne druhe, tak tež pſchedewſchém wſchě pſchilladý, kotaž pſches ſtukli dawasch!

Zyrkej a ſtat.

— „Wojowanje wo ludowu ſchulu njeje politiske wojowanje“, tak praja cži, kž ſa nju a pſhencžiwo nabožnej ſchuli wojuja. Tu je dobre, ſo ſebi ſapišasch jene ſlowo, kotaž je ſatſki minister kulta Fleižner, — potaſkim nechťo, kž to wjedžecž dýrbi, — praji, a to pſhed ſhromadženym ſozialdemokraſkimi wucžerjemi; wón rjekl: „Njeſapomnje, ſo je to wojowanje (wo ſhwetowu ſchulu) ſamo na ſebi jene wulžy (eminent) politiske wojowanje!“ W tym je minister jenož wobkručil, ſchow datno hižo pýtnychm a prajachm, a'e po woli a pſhencžu ſaftupowarjem ſhwetoweje ſchule drje to njebudže.

Kaž pola naž, tak dže to tež druhdže nětše wo nabožinu w ſchuli, wo nabožne wocžehnjenje džecži a mložin. W kantonu Basel w Schwožy je lud wo tym wo hloſkowal, hacž ma ſo w ſchulach roſwucžowanje wo nabožnje hajicž abo jene moralne roſwucžowanje wo dobrých pycžinkach. Se 6000 hloſkami wjetſchin ſuprajichu ſo wobh'erjo tuteho kantona (woſkřeſha) ſa nabožne roſwucžowanje a wotpoſasachu ſ tym wſchě poſphý, kotaž čzyc̄hu ſozialistiſke kaž jenož ſhwetne wo-cžehnjenje džecži a mložin dozpríč.

W Elsaſu a Lothringſku, kotařež ſtej nětš pod nadkniežitvoum Franzowſkeje, wojuje ſo wot franzowſkich nowin pſhencžiwo nabožnej ſchuli. Po ſalonju ſu wchě ſchule nabožne, konfežionellne. Tati a tam ſu pak hižo ſoziaiſtſke gmejnſke radu wobſamkli, ſo ma ſchula býč bjes nabožin. Hacž dotal drje wyschnoſež tute wobſamkjenja njeſobkručiſchu, dokelž ſu pſhencžiwo placžazym ſalonjam. Sch'po dale budže? Wérykuſnacze a nabožina, niz jeno evangeliſta, ně tež katolíſta; ſchłoduju pak nětše hižo pſches to, ſo je jich množo wucžerjow bjes nabožny, runje tak wucžerki, a to mjes thini; kotaž ſe ſnuikowneje Franzowſkeje pſchińdu. Tak ſu pſchi evangeliſtſich ſchulach wjèle wucžerjow, kotaž njeſnjeda, ſchto ſ nabožinu.

Zyrkej a ſtat w Ružowkej, to je ſtat ſam ſažo, kotaž dýrbisich wpfabje ſtudowacž, ſo by wjdžal, hdže pucž wjedže; kotaž je ružowſki lud ſchol abo ſepje, po kotařmž bu ružowſki lud ežerjen. Kommunistiſka ſtrona je tam ſhwernje w ſcholu ežniſa, ſo by „zýleho ſhwajeho ducha“ — tak ſo praji — we ſudu wutupila. Duchowne knihi, nabožne pſky buchu po wěſtých ſažadach ſnicžene. Jedyn duchowny w Orenburgu, pola kotařež někotre nabožne knihi namakachu, bu tehodla do jaſtwa cžižnjeny; jeho winowachu, ſo je nabožnu pſchiwěru

ſpěchowacž dýrbi. W Moſkwoje ſu kommuñſtojo wubjeri po-staji i, kotaž dýrbi wſchě njetriebawſche knihi ſnicžicž. Tón kommižariat abo ta wychnoſcž, kotaž je tutón wubjeri wutworila, mjenuje ſo „kommižariat ſa roſhwetlenje ludu.“ Faſo njetriebawſche knihi maja ſo po jeho porucžnoſczi ſnicžicž, nabožne knihi, nabožne a zýrkwine nowiny atd. Potaſkim do čiſta wutupicž ſo dýrbi wſchö, ſchtož ſ nabožinu a ſ zýrkwi ju wižuje. A tola runje je, kaž tež tu ras pſhachm, w Ružowſkej hlođ a žadanie po nabožnych kniħach, woſebje tež po biblijach. Dopjelnja ſo tam ſlowo derje ſnate, ſo nuſa wucži, ſo ſo modiſch. A pola naž w kraju a ludu? Po tym měrjena njeje tu nuſa hiſhce ſuſka dočž. A ſchlo potom, hdž wjetſcha pſchińdu?

Njeđela, ſhwjatý džen!

Slov: Sso Bože džecži wjeſelcze.

Dženž ſ Boha ſhwjata njeđela
Nam k wjeſelosczi pſchikhadža.
Naſch Boh dženž ſhwetlo ſčinil je,
Nam Ebóžnik pſchihiežl žiwenje!

To je tón džen, hdžež ſe ſmjerze
Knes Jesuſ Rchrystuſ ſtanyl je;
Troſcht, prawdoſcž, ſbóžnoſcž, žiwenje,
To wſchö pſhes njeho naſhe je!

Dženž duſche, mějeze wjeſele,
Dženž ſkadhža ſhwetlo njeſteſte!
Nětš mam ſ Bohom ſjednanje
A ſtejimy we džecžatſtvi.

Džen ſedmh Boh Knes ſhwjecžil je,
Schecž dnjow Wſchohomózny dželasche
W nich ſtvoril ſhwet je njeſježa,
K jož podoči tež cžlowjeka.

To je tón džen najkražniſchi,
Po ſchecž dnjach ſpróznych, wjeſelſchi,
Džen, kotaž Knes nam činil je,
Kož ſhwetlo do naž pložicž čze.

Na tuthm ſhwja'ym Božim dnju,
Sso džeržm ſkolu Božemu
So duſcha možy nabudže
Sa prožu polne žiwenje.

Nam Božo tón džen požohnuj,
Tu duſchu, cželo, wobariuj,
Pſches ſwojoh' Duha daj nam móz,
So ſańdže we naž hréchow náz.

Budž twoje mjeno ſhwjecžene,
Cžin cžela, duſche pýzciwe
Duch ſhwjatý w twojim ſlowje wucž
Naž ſ tebi ſbóžny domojpucž.

Njež tebi ſhwéri ſlužimy,
Wſchě dželale a ſhwjate dnj,
Cžin ſhwěle duſche, wutrobj,
Hacž ſ tebi dom mň dónidžem.

Ke nam pschiindz o węczna njedzela,
Hdyž dżelo, próza tu kónz ma.
Naż, Kenjeze, wjedz po kwyatotku
Do njebja i węcznoni' wjeżelu!

Tam chzemj tibi khwalbu dacz,
Cz̄ rjen' che spewy saspewacz.
Sa wschitke twoje dobroth,
Kt̄z wopokaſal th nam by!

Sdżerž, Božo, słowo žirjenja,
Naż psches nje p̄ysch sa njebježa.
Daj khodžicz nam we kwyja'osczi,
A węcznje khwalbu spewacz czi.

J. W.

Adventistojo.

Schtó njebj h̄zho neschto wo nimi blyščał? Ssu tola tež Eserbjo tutej sekcje — a sefta fu Adventistojo! — p̄chipadli a wo' nascheje evangelię zyrkwe wotpadi. Schto pak woni po prawom fu a byz chzeja, to ledy schtó wě, husto doscz tež tón niz, kij fo j̄m bliži.

Adventistojo fu ludžo, kotsiz praia, so je advent; to je sahopscyndzenie tcho Kenje'a blisko, a so woni tuto sahopscyndzenie p̄chyhotuja. Taki ludži je bylo we wschelakich ežazach kschesčijanskeje zyrkwe. Wožebje tehdz ho pokasowachu, hdyž wulke podenđenja. Kedžblivo c̄z čłowjekow sbudżowachu, taž n. p̄sch. p̄chesczehanje kschesčianow, naival Turkow, reformazija. So p̄sch. spoczątku sardzeneho 19. lēstotka jich wjekle sjarjenja Kenjesa Jezuža wocžakowasche, na tym bě żobu wina franzowska revoluzija a Napoleon I. se žwojmi wojnišimi dobijem. W Němskej bě tute wocžakowanje, wožebje we Württembergskiej žive; tam běchu w 18. lēstotku pobožni na bibliju ho složowazh mužojo skutkowali a wliwa na dalsche wórečth dobyli; württembergskich wótzow jich mjenuja. Jedyń s nich, J. A. Bengel, f̄z 1752 wumrē. bě kónz sweta na lēto 1836 wulicžil. W Fendželskej wocžakowachu bliske sahopscyndzenie tcho Kenjesa czi, kotsiz pod wliwom Staro-Friwngianskich stejachu; my tuthy s wjetcha pod mjenom „Fapostolskich“ snajemy.

W Amerizh pokasowasche ho podobne hibanje, nowjedowane wot farmarja abo bura Williama Millera. William Miller narodzi ho 1782; jeho starszej běschtej khudej. Miller bě che duchowne jara ežiwj, p̄sch. padze najprjedy zwobodnowzam a bu, 34 lēt starý, pola Baptistow — tucz̄ taž Friwngianszh fu sektirarjo — wobroczeny. Něk ho wožebje s bibliju saberasche a to s knihami Daniela a Sjewjenja. P̄sch. tym p̄chindz na to, so tón Kenjes bórsh p̄chindz, so by saložil wo 1000 lētnie kralestwo; to chyjsche woni s Dan. 8, 14 wucžtacz, hdyž steji: „2300 dnjow je wot wjeczora k ranju; dha budże ta kwyatniza jažo kwyjeczena.“ To kwyjeczenje teje kwyatnizh wułazi woni tak, so je to to wucžiszenje teje semje psches wohen spalenja semje, wo kothym ežitasch pola 2. Pětr. 3, 10. Džen' pak bě jemu to schtož profetissi. džen', t. r. lēto (4. Mojs! 14,34 a Hoj. 4,6). Hdy pak sapocžina ho tute 2300 dnjow abo lēt! Miller praji po Dan. 9, 24 dd., so fu te 70 tydženjow telfo taž 70 lētowhydženjow, t. r. 7 krócz 70 lēt abo 490 lēt. P̄schikasnia, so by ho Jezusalem s nowa twaril, wuda ho we lēcze 457 do Khrystužoweho naroda; duž bu 490 lēt po tym, to je w lēcze 33 po Chr. n. dopjeljnene, schtož Daniel praje p̄sch. „Potom smjeje p̄chestupjenje kónz a hréchi budža sahyglowane.“

Hdyž tole wobliczenje, tak ménjesche Miller, tak rjenje trjedz — w lēcze 33 bu Jezuž Khrystuž kschijowanu — dyrbi to lēto 457 tež sapocžatki byz tych 2300 lēt; potajkim tón Kenjes p̄chindz jažo w lēcze 1843.

Tole bě kobi Miller h̄zho 1818 wulicžil, tola hafle 13 lē posdžischo, 1831 s tutym liczbami a se živojej wucžbu wo sažo p̄schikhadze teho Kenjesa w lēcze 1843 wustupi, niz, so by chyti neschto nowe saložicž, jenu nowu gmrjnu abo wokadu wutwricž, ně jenož jako stav baptisseje gmejny, pola kotrejž bě 1833 s předarjom. Won namaka wjèle wěrjazych. (Pokracz.)

S bliska a s daloka.

W Budyschinje běchu ho wutoru, džen' požednijeje mjeje ewangeliszhy duchowni lužiskeho konsistorialnego wokrježa i hlownej shromadžisne sejsh. i. Tutu wotewri po shromadnym pěwoje tajny zyrkwi rada Rosenkranz s modlitwu a sawodnym słowom. Pschitomny bě tež knies wokrježny hejtman jato p̄schedžy lužiskeje zyrkwinje wyciencze. W hlownym p̄schednoschku poda kn. farař Probst p̄schirunanie zyrkwinych a wokadnych wobstejnoscžow s 2. lēstotka kschesčianskeje zyrkwe s tymi naschego ežaza. Swoju wědomnoſež 2. lēstotka czerpaſhe s kithow tamisho ežaza, kotrež ho mjenuja „Pastr Hermascha.“ Hermasch bě wokoło lēta 150 stav kschesčianskeje gmejny, niz pak předar abo p̄schedstejicž. P̄schirunanie bě sajmowaze a porucžaze. Tež tehdz běchu h̄zho wobstejnoscže mjes kschesčianami a ſa zyrkej ſrudžaze, a to a je zyrkej p̄schewala. Duž tež učiſle p̄chětraje; tola wěra a žwěra je nusna we wschech jeje stawach. Tože ho p̄sched wschem p̄sch. dležschej ſtrki rosmošwje wupraj, kotař ſežhomasche. Kn. tajich rada prada po tym hishcze wschelake ſastojnike poliw a rosprawy. Bě w 2 hodž, hdyž bě 4 hodžinska shromadžisna skončena.

Snamjenja ežaza. W Lipsku je ho p̄cheproſhovanje wokoło žlało, na kothym bě ſežhomasze ežiſchežne: „Aktivni 106. regimenta. — Loreto — kwyedzeni p̄sat, 13. mjeje; popoldnu w 2 hodž. wopom'anska kwyatocžnoſež p̄sch. pomniku regimienta na połodnišhim pohrjebnischem; w 6 hodž. popoldnu reja mortwych (Totentanz) w Zoo (to rěka: w zoologiskej ſchrodze). Sastup 3 hr. Reje darmo.“ — — Schto prajimy k temu? Schto prajicze wj wožebje k temu, kij seže żobu tam wonkach byli, znadž żobu tež po a Loreto, hdyž tychazh kwoje žirjenje wostajchu?? — Ale znadž je móžno, so je nasch lud w poſledních lētach tež neschto wot zushch pohanskich ludow natwuknýl, hdyž ho tu a tam k czeſci mortwych rejwje. Lipszjanſka nowina wucžerjow p̄schispomni k temu: Haniba taž žana je jene tajke „wózgnokrajne poczeſežowanje rjelow.“

Schtož je jena ſzanzowska nowina s Frankfurta nad Mainom pišala, ſkulſha drje runje tak do takiſhnamjenjow ežaza. Tam fu ho poſtnizh na 41 městnach kulkenkove reje (Maskenbäle) wotmèle, a wschodžom bě wózko połne ludži. — To dyrbja tola Franzowſojo „dobry“ ſacžiſchež dostačz wo ſrudobje a khudobje naschego kraja a ſuda, hdyž tam p̄sch. jich wcežemi ho h̄zho tajk ho stawa. A schto praja kónčenje Amerikanszh, wožebje Amerikarjo k temu, kij tola naschemu ludej i njewoměrnje wj le darami na pomož p̄chindu?

Samolwity redaktor: farař Wyrzacž w Nožacžizach.
Czíſchež a naklad: Smolerjez knihicži chzeřnja, sap. družstwo s wobm. ruk. w Budyschinje.